

κόσμον τὴν σωτήριον αὐτοῦ ἐπιβρόχην (παρατεταμέναι ζήτω-
κραυγαὶ καὶ χειροκροτήσεις), εἰς δὲ τὸν ἡμέτερον ἀποστολι-
κὸν καὶ ἀγαπητὸν βασιλέα Φραγκίσκον Ἰωσήφ τὸν Α΄, εὐ-
χεται ἐνδοξον καὶ μακροχρόνιον βίον (ζήτω ὁ βασιλεὺς).

Ἀφ' οὗ δὲ τελευταῖον, κατὰ παράκλησιν τοῦ κόμητος
Zichy ὁ ἀρχιεπίσκοπος Schopper ἠυλόγησε τοὺς παρόντας
καὶ μετὰ τινὰς ὥρας εἰς Ῥώμην ὁπερχομένους πεντακοσίους
προσκυνητάς, καὶ ἠυχήθη αὐτοῖς αἰσιον κατευδίδιον, διελεύθη
ἡ Συνέλευσις αὕτη, ἐν χαρᾷ καὶ ἀγάπῃ ἀδελφικῇ, καὶ ἐν
εὐχαῖς ἐγκαρδίους τῶν ἐνταῦθα μενόντων πρὸς τοὺς εἰς τὴν
αἰωνίαν πόλιν τῆς Ῥώμης, περὶ τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέ-
ρας ἀπερχομένους φίλους καὶ συγγενεῖς.

Ναί, φίλε τῆς Κλειῶς ἀναγνώστα, ἔθνη εὐνομούμενα,
καὶ ἐπομένως εὐημεροῦντα, καὶ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας λαμβά-
νοντα τὴν ἀπαιτουμένην ἡθικὴν τε καὶ θρησκευτικὴν μόρ-
φωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν, οὕτω τιμῶσι καὶ ἀγαπῶσι καὶ τοὺς
πνευματικούς αὐτῶν ἀρχηγούς· καὶ τρανὴ πρὸς τοῦτο ἀπό-
δειξις τὸ οὐγγρικὸν ἔθνος, οὗτινος τὴν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν
τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ εὐλάβειαν, ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν ἔγνωε,
ἐκ τῶν προαναγνωσθέντων, ἀναμφιβόλως.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ὁ εὐκλεῶς ἤδη Παπεῦον
Λέων ΙΓ'. διὰ τε τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ ἐπε-
σπασατο τὸν θαυμασμὸν καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν τε οἰκείων

τῆς πίστεως καὶ τῶν ἀλλοτρίων, καὶ ἀπέδειξεν ἑαυτὸν, διὰ
τῆς μεγαλοφροσύνης καὶ τῆς χριστιανικῆς αὐτοῦ ἀρετῆς,
ἐξοχον, ἀληθῶς, καὶ ἐκτακτον ἄνδρα, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῇ
ἐορτῇ τοῦ Ἰωβηλαίου αὐτοῦ συνεχάρησαν αὐτῷ διὰ τε λόγων
εὐσεβάστων καὶ δώρων πολυτελῶν, οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ βασι-
λεῖς, μονονουχί, πάσης τῆς γῆς, χριστιανοὶ τε καὶ ἐθνικοί,
ἀλλ' οὐχ' ἦττον ὁμολογητέον, ὅτι τὸ χριστιανικὸν θρησκευ-
τικὸν αἰσθημα ζῇ καὶ ἀκμάζει καὶ ὁσημέραι ἀποφέρει ἀγλαούς
καὶ δαψιλῆς τοὺς καρποὺς μᾶλλον μετὰ τῶν λαῶν τῆς
δυτικῆς χριστιανωσύνης.

Ἀλλὰ καὶ σὺν πᾶσι τούτοις, οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι καὶ
ἡμεῖς οἱ ὀρθοδόξοι τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας χριστιανοί,
ἐπὶ τῷ προσεχῇ Ἰωβηλαίῳ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, καὶ
μάλιστα τοῦ νῦν εὐκλεῶς πρὸς κοινὴν χαρὰν καὶ κατ' εὐδο-
κίαν Θεοῦ πατριαρχεῦντος Διονυσίου τοῦ Ε'. τοῦ ἀπὸ Ἀδρια-
νουπόλεως, ἡ καὶ ἄλλου τῶν μακαριωτάτων πατριαρχῶν καὶ
πνευματικῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀγίας καὶ ὀρθοδόξου ἡμῶν ἐκκλη-
σίας, οὐδεμία, λέγομεν, ἀμφιβολία, ὅτι καὶ ἡμεῖς θὰ ἀπο-
δείξωμεν τότε διὰ λόγων καὶ δώρων τὴν πρὸς αὐτὸν ὀφει-
λομένην τιμὴν καὶ εὐλάβειαν, βεβαιοῦντες οὕτω τὴν πατρο-
παράδοτον καὶ ζῶσαν ἡμῶν ἀφοσίωσιν, πρὸς τὴν πίστιν καὶ
τὴν ἐκκλησίαν τῶν πατέρων ἡμῶν.

(Ἐν Βουδαπέστη.)

Σ Α Π Φ Ω.

(ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ.)

(συνέχεια.)

Ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐσιώπησαν πᾶσαι μετὰ τὸ τέλος τοῦ
ἄσματος, διότι ἦσαν βαθέως συγκινημέναι ἐκ τῆς ἐννοίας
καὶ τῆς μελωδίας αὐτοῦ· κατόπιν στραφεῖσα προσέβη ἡ Σαπφώ
καὶ ἐπλησίασε μίαν κόρην, ἥτις ἐφαίνετο καὶ ὡς ἡ νεωτέρα
ἐν τῷ παρθενικῷ ὁμίῳ, θέασα δὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς
πλουσίας καὶ ξανθῆς κόμης τῆς εἶπεν, ἐνῶ τὸ κοράσιον
ἠρῳδρία:

„Νομίζω, Ἀτθίς μου, ὅτι αὐτὴ ἡ Ἀφροδίτη ἔδωκεν εἰς
τὸ πλῆκτρόν σου σφαλερὰν διεύθυνσιν, διότι παρατονία τις
ἐκ τῆς κιθάρας σου προσελθοῦσα προσέβαλε τὴν ἀκοήν μου.
Ἀλλὰ σὺ ἔχεις τρόπον, δι' οὗ νὰ τύχης συγγνώμης παρὰ
τῆς θεᾶς. Ὁ Λάριχος Σὲ περιμένει ἐκεῖ εἰς τὸν προθάλα-
μον. Δεήθητι μετ' ἐκείνου πρὸς τὴν καλὴν θεάν.“

Τὸ νεαρὸν κοράσιον ἠρῳδρίασεν ἔτι μᾶλλον ἐπὶ ταῖς λό-
γοις τούτοις, καὶ ἐνῶ πᾶσαι ἠγέρθησαν διὰ ν' ἀπέλθωσιν
εἰς τὰ ἴδια, ἡ ποιήτρια πρὸς αὐτάς στραφεῖσα, εἶπε:

„Ἀῦριον θὰ συνέλθωμεν κατὰ τὴν ὀρισμένην ὥραν, πρέ-
πει δὲ ὅλαι νὰ προσέλθῃτε ἐγκαίρως. Μία ἐξ ὑμῶν πρέπει
ν' ἀνακοινώσῃ τοῦτο καὶ εἰς τὴν Ἡρινναν, ἥτις μᾶς ἐλη-
σμόνησε σήμερον, χωρὶς νὰ μάθω τὸν λόγον τῆς ἀπουσίας
τῆς. Σὺ, Ναννώ, δὲν κατοικεῖς εἰς τὴν γειτονεῖαν τῆς;“

Ἐνῶ ἐν τῶν κορασίων ἀπήντησε καταφατικῶς πρὸς τὴν
ἐρώτησιν ταύτην τῆς Σαπφῶς καὶ ἐφέροντο ἤδη πᾶσαι ὁμοῦ
αἱ κόραι πρὸς τὴν ἐξοδον, ἀπὸ τῆς ἀντικειμένης εἰσόδου εἰς-
ἤλθεν ἡ ἀπουσιάσασα μαθητρία μὲ βραδὺν καὶ μεγαλοπρεπῆ
βηματισμόν, λευκοτάτη ὡς ἡ χιών τὴν ὄψιν, πρὸς ἣν δυσ-
ἀρέστως ἀντετίθετο ἡ υπερβολικῶς μέλαινα κόμη τῆς, καὶ
σιωπηλῇ ἐχαιρέτισε τὴν ποιήτριαν. Εὐθὺς δ' ὅτε εἶδεν, ὅτι
εὐρίσκετο μόνη μετὰ τῆς Σαπφῶς, ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας
τῆς μὲ σπασμωδικούς λυγμούς.

„Δι' ὄνομα τοῦ Διὸς καὶ ὅλων τῶν θεῶν, Ἡριννά μου“,

εἶπεν ἡ Σαπφώ, „τί ἐπαθές; Ποῖος πόνος τινάσσει οὕτω τὰ
μέλη σου; Μήπως ἔχασες κανὲν χειρόγραφον ποιήματός σου;“

Ἀλλ' ἐπὶ μακρὸν ἔτι τὸ ἐρατεινὸν κοράσιον, μόλις εἰκο-
σαετές, δὲν ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ ἐκ τῆς ἐξάψεως καὶ τοῦ
πόνου, καὶ ἐπὶ τέλους ἐψιθύρισε τὰς ἐξῆς λέξεις:

„Διὰ παντὸς μ' ἐγκατέλιπε καὶ ἔγραψε πρὸς τὴν θεῖαν
μου, ὅτι παρήτησε τὴν ἰδέαν νὰ νυμφευθῇ μετ' ἐμοῦ.“

Ἀμα ἀκούσασα τοὺς λόγους τούτους τῆς κόρης ἡ Σαπφώ
ἐξέφυγε ἀπὸ τῆς περιπτύξεως καὶ σταυρώσασα τὰς χεῖρας ἐπὶ
τοῦ στήθους εἶπε μετὰ τρεμούσης φωνῆς, ἐνῶ σπινθῆρας
ὀργῆς ἐξέπεμπον οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς:

„Πῶς, λέγεις τὴν ἀλήθειαν, κόρη μου; Σ' ἐγκατέλιπε
λοιπὸν ὁ Ἀλκαῖος, αὐτός, ὅστις εἰς τόσα ἄσματα τοῦ λέγει,
ὅτι θ' ἀπέθνησκεν ἂν δὲν Σ' ἀπέκτα, Σ' ἐγκατέλιπε, ἀφοῦ
ἐπὶ τόσους μῆνας Σᾶς συνέδες τοιοῦτος ἐγκαρδῖος δεσμός;“

„Ναί, Σαπφώ μου“, ὑπέλαβεν ἡ Ἡριννα παραφορώτερα
ὀδυρομένη, „μ' ἐγκατέλιπε διὰ παντός. Ἀπὸ πολλοῦ ἤδη
εἶχον ἐγὼ παρατηρήσει τὴν ἀδιαφορίαν του, καὶ ὅμως πάν-
τοτε ἀπέκρουον τὰς διαβεβαιώσεις ἄλλων περὶ τῆς κλίσεως
του πρὸς τὴν Ἀνδρομέδαν, μέχρις οὗ ἡ χθεσινὴ ἐπιστολὴ
του πρὸς τὴν τροφὸν μου μᾶς διεφώτισε περὶ πάντων καὶ
μας ἐβεβαίωσε περὶ τῆς ἀληθείας τῶν διαδιδόμενων ἀπὸ τινος
φημῶν.“

Ἐἶνε λοιπὸν ἀληθές, ἀνεφώνησεν ἡ Σαπφώ ἐξημμένη,
„ὅτι αἱ θεραπαινίδες καὶ οἱ δοῦλοι ἐψιθύριζον ἀπὸ πολλοῦ,
ὅτι δηλ. τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο γύναιον ἐσαγήνευσε καὶ αὐτόν;
Ἐκεῖνο τὸ γύναιον, τὸ ὅποιον δὲν ἔμαθεν ἀκόμη νὰ περι-
ζωσθῇ σεμνῶς τὸ φόρεμά του; Δὲν ἠρκέσθη ἀφαιρέσασά με
ἤδη ἱκανὰς μαθητρίδας, τῶρα ἐκτείνει τὰς χεῖρας εἰς τὴν
καρδίαν τῶν ἐραστῶν των καὶ τοὺς δηλητηριάζει, διὰ νὰ
σπεῖρῃ θλίψιν καὶ ταραχὴν εἰς τὸν μικρὸν ὁμίλόν μου; Ὡ

Ζεῦ, πῶς εἶνε δυνατόν νὰ φέρῃ ἡ γῆ Σου τόσῃν χαμέρπειαν! — Καὶ μάλιστα τοῦτον, ὅστις ἦτο τόσον οἰκεῖος μὲ ἡμᾶς, ὅστις ἦν φίλος τοῦ οἴκου μας καὶ τῶν ἀγώνων μας, καὶ τοῦτον λοιπὸν κατῴρθησε νὰ δελεάσῃ! — Ἄλλ' ὅπως δὴ ποτε, ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὁ Ἀλκαῖος αποκλείεται τοῦ οἴκου μου καὶ τὰ ποιήματά του δὲν θὰ ὑπερβῶσι τὸν οὐδὸν τοῦ οἴκου τούτου τῶν Μουσῶν! Περιφρονῶ τὸν ἄνδρα, ὅστις ἐρῶν τοσοῦτον παραφόρως, ἐπιορκεῖ αἰφνης τόσον ἀσυστόλως. — Μὴν τὸν ὀνομάσῃς πλέον, Ἡριννα, λησμονήσέ τον, μίσήσέ τον καὶ ἐκβαλε τὴν μνήμην του ἀπὸ τῆς εὐαισθητοῦ καρδίας σου. Δὲν εἶνε ἀξίος τῶν δακρύων, τὰ ὅποια χύνεις χάριν αὐτοῦ! Ὑπάρχουσι πολλοὶ ἄνδρες, ὧν δύναται νὰ γείνῃ πιστὴ σύζυγος μία τόσον ἀξιέραστος ὡς Σὺ κόρη. Λησμονήσέ τον!”

Ἄλλ' ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως ἐρρίφθη καὶ πάλιν ἡ Ἡριννα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Σαπφῶς καὶ ἐκλαίει πικρῶς. Ἀφοῦ κατὰ μικρὸν καθισχύχασεν ὅπως οὖν, εἶπε μόλις ἀκουομένη:

„Οὐδέποτε θὰ τὸν λησμονήσω καὶ δὲν θ' ἀγαπήσω κανένα ἄλλον ἄνδρα πλέον. Ἀπαξ μόνον ἡδυνάμην νὰ δώσω τὴν καρδίαν μου, καὶ δὲν τὴν ἔχω πλέον. Ὁ κόσμος δὲν ἔχει κανέν θελήγητρον τοῦ λοιποῦ, καὶ θὰ κατέλθω εἰς τὸν τάφον ἀνύπανδρος. ὦ Σαπφῶ μου, πόσον δεινῶς ὑποφέρω!”

Ἡ ποιήτρια ἐκράτησεν ἐπὶ μακρὸν τὴν νεαρὰν κόρην εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ δάκρυά τινα ἐξωλίσθησαν ἤδη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς, ὅταν προσέβλεψε τὸ πάσχον καὶ κατατεθλιμμένον κοράσιον, ὅπερ ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς.

Ἡ σκηνὴ αὕτη ἤθελε προφανῶς παραταθῇ ἐπὶ μακρὸν ἔτι, ἂν δὲν προήρχετο ἐκ τῆς θύρας τοῦ προθαλάμου ἡ Ἀτθίς, ἥτις ἤγεν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν μνηστῆρά της καὶ νεώτερον τῆς Σαπφῶς ἀδελφὸν Λάριχον. Οὗτος ἦν λαμπρῶς ἐνδεδυμένος, ἔφερε πορφυροῦν χιτῶνα καὶ πολυτίμους δακτυλίους. Ἀμφότεροι ἠκτινοβόλουν ἐκ χαρᾶς καὶ ἔμειναν ἐκπληκτοὶ ἅμα ἰδόντες τὸ θρηνηοῦν ἐκεῖνο σύμπλεγμα.

Ἡ Σαπφῶ ἀπηλλάγη ἀπὸ τῶν βραχιόνων τῆς φίλης τῆς καὶ ἔδραμεν εἰς προὔπαντήσιν τοῦ ζεύγους, ἐσφιγγεν ἀμφοτέρων τὰς χεῖρας καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς πρὸς τὴν θρηνοῦσαν Ἡρινναν.

„Ὁ Ἀλκαῖος“, ἤρχισε νὰ λέγῃ, „ἐπρόδωκε τὴν φίλην μας, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐπὶ τούτους μῆνας ὡμολόγει τὸν ἐλλικρινῆ καὶ περιπαθῆ ἔρωτά του. Ἐδῶκε τὴν καρδίαν του εἰς τὴν Ἀνδρομέδαν, ἥτις ὑπερέβη οὕτω πᾶν μέτρον ἀδικίας καὶ ἀνοσιουργίας. Ὁρκίσθητι, Λάριχε, ὅτι παύεις ἀπὸ τοῦδε τὴν πρὸς τὸν Ἀλκαῖον φιλίαν, χωρὶς ν' ἀπιστήσῃς διὰ τοῦτο πρὸς τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα, καὶ ὅτι θὰ ἐκδικήσῃς τὴν ταλαίπωρον Ἡρινναν, ἅμα παρὰ στήν ἡ πρὸς τοῦτο εὐκαιρία.“

Ὁ Λάριχος, ὅστις δὲν ἦτο ἔτι τριακονταετής, ἔνεκα ὅμως τῆς περὶ τοὺς τρόπους ἀβρότητας καὶ εὐγενείας ἐτιμήθη ὑπὸ τῆς πόλεως διὰ τοῦ ἀξιωματοῦ τοῦ οἰνοχόου, ὠρκίσθη καὶ εἶπε:

„Χωρίζομαι διὰ παντός ἀπ' αὐτοῦ καὶ δὲν θ' ἀπαλλαγθῇ εὐκόλως, ὅταν τὸν συναντήσω!“ Μετὰ τοῦτο ἐπλησίασε τὴν Ἡρινναν, ἥτις παρηγορεῖτο ἐν τῷ μεταξύ ὑπὸ τῶν θωπευτικῶν λόγων τῆς Ἀτθίδος, ἔδωκεν αὐτῇ τὴν χεῖρά του καὶ προσέβλεπε περίλυπος τὴν κάτωχρον κόρην, ἥτις ἴστατο βεβυθισμένη εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπελπισίαν καὶ δὲν ἠδύνατο ν' ἀρθρώσῃ οὔτε λέξιν. Τὴν ὠδήγησε δὲ σιωπηλὸς εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ οἴκου, ὅπου ἔμελλον νὰ παρακαθίσωσιν εἰς κοινὴν πάντες ὁμοῦ τράπεζαν, ἥς μετέσχε καὶ ἡ Κλεῖς, τὸ ἐννεαετές θυγάτριον τῆς Σαπφῶς. Μετὰ τὴν λιτὴν ἐστίασιν, ἔβαλαν τὴν Ἡρινναν νὰ κοιμηθῇ ἐπὶ μαλακοῦ ἀνακλίντρου,

διὰ νὰ λησμονήσῃ διὰ τοῦ ὕπνου τὴν ὀδύνην τῆς, αὐτοὶ δὲ μετέβησαν εἰς δροσερόν τι δωμάτιον, διὰ νὰ διέλθωσι τὰς μετὰ μεσημβρίαν ὥρας εἰς ὄνειροπολήσεις.

II.

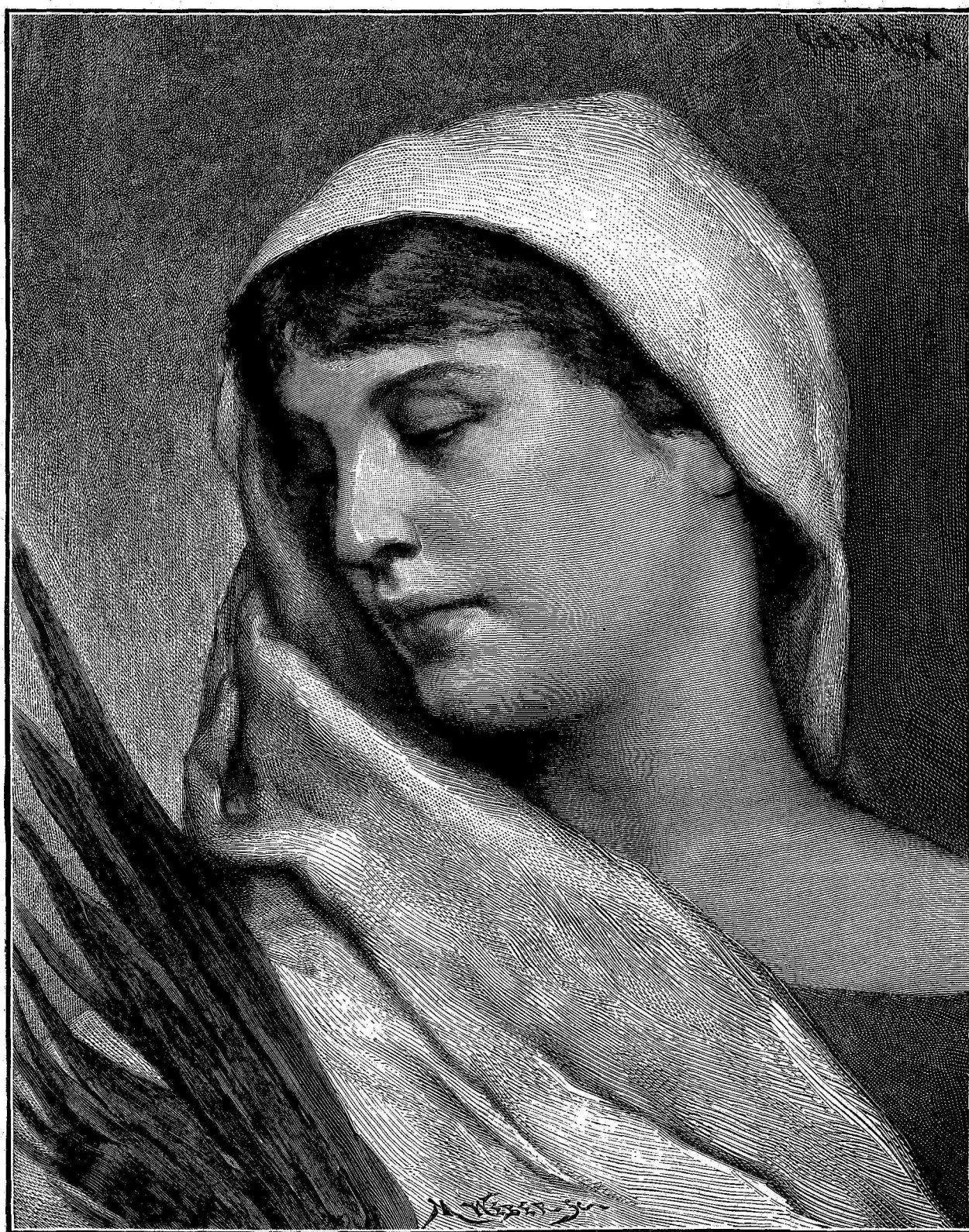
Μετὰ τὴν μεσημβρινὴν τῆς μικρᾶς οἰκογενείας ἐστίασιν, ἡ μὲν Κλεῖς ἐστάλη εἰς τὸν κοιτῶνα διὰ ν' ἀναπαυθῇ ἀμέσως, ἡ δὲ Ἡριννα ἀκολουθουμένη ὑπὸ δούλης ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια καὶ ὁ Λάριχος εἰς συμπόσιον φίλων του. Ἄλλ' ἡ Σαπφῶ ἐξῆλθε μετὰ τῆς νύμφης τῆς ἔξω τῆς πόλεως πρὸς τὸν αἰγιαλόν. Ἐκεῖ ἐκάθισεν ἡ ποιήτρια ἐπὶ τινος βαθμίδος προεξέχοντος βράχου, ὅστις ὑψοῦτο ἀμέσως ὑπὲρ τὴν χρυσοῦσαν τῆς παραλίας ἄμμον, ἡ δὲ Ἀτθίς προὔχωρησεν πολὺ ἀπώτερον πρὸς τὴν ἐκεῖθεν ἐκτεινομένην ἀκτὴν πρὸς ἀναζήτησιν κογχυλίων. Ὁ ἥλιος δὲν εἶχε δύσει ἀκόμη καὶ ἡ ἀνταύγια τῶν τελευταίων ἀκτίνων του ἐφαίνετο ἐπὶ τοῦ προεκτεινομένου ὕγρου τῆς θαλάσσης κατόπτρου, λάμποντος ἐν ἐρυθρᾷ μαρμαρυγῇ, ἐφ' ὅσον παρήλλασσον ἐπ' αὐτοῦ ὅλα τοῦ χρυσοῦ τὰ χρώματά. Τὰ ὄρη τῆς ἀντικειμένης ἡπείρου ἔλαμπον ἐπίσης ὑπὸ μαγικὸν φωτισμόν, τὰ δὲ παρὰ τὴν ἀντίπεραν ἀκτὴν οἰκήματα διεκρίνοντο ἤδη σαφέστερον ὡς ἐκ τῆς ἡλιακῆς ἀντανακλάσεως.

Ἡ Σαπφῶ ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς ρίπτουσα τὸ ὄνειροπόλον καὶ σκοτεινὸν βλέμμα τῆς ὅτε μὲν ἐπὶ τῶν μικρῶν καὶ φλοισβίζόντων κυμάτων, ἅτινα ἐκυλίωντο πρὸ τῶν ποδῶν τῆς, χωρὶς ὅμως ποτὲ νὰ ἐγγίσωσιν αὐτοὺς, ὅτε δὲ πρὸς ἀπώτερα τοῦ ὀρίζοντος σημεῖα, πρὸς μεσημβρίαν, ὅπου ἐχρύσιζε πρὸ πάντων ὁ πόντος, ἄλλοτε δ' ἠκοῦτο τοῦ ψιθυρισμοῦ, ὅστις προήρχετο μακρόθεν ἐκ τῶν φιλοπαιγμών Νηρηίδων. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν προὔτιμα ἡ Σαπφῶ τὸν βράχον ἐκείνον ὡς τὴν προσφιλεστέραν ἀποψιν καὶ ὑσάκεις ἠνύκρει ἤρχετο ἐκεῖ. Ἐκεῖ ἐνεπνεύσθη καὶ ἐσχεδίασε τὰ πλεῖστα ποιήματά της. Ἐσυνείδιζε νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτῆς πάντοτε δίπτυχόν τι δελτίον ἐντὸς ἐλεφαντίνης θήκης ὡς καὶ γραφίδα, διὰ νὰ γράφῃ ἀμέσως πᾶσαν αἰφνιδίως ἐπερχομένην ἰδέαν ἢ σκέψιν καὶ στίχους ἔτι ὀλοκλήρους. Ἐκεῖ ἐπίσης κατέπινε πᾶσαν θλίψιν, ἣν ἀπεκόμιζεν ἐκ τῆς βιωτικῆς πάλης. Ὅτε ἔζη ὁ σύζυγός της, μετ' ἐκείνου περιεπλανᾶτο συνήθως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ ὅταν ἐνίοτε αὕτη ἀνεπαύετο ἐπὶ τοῦ βράχου, ἐκεῖνος προὔχωρει ἀπώτερον πρὸς τὴν παραλίαν.

Κατὰ πρώτην φοράν παρέλαβε σήμερον μεθ' ἑαυτῆς τὴν Ἀτθίδα, ἥτις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐμνηστεύθη τὸν Λάριχον. Κατὰ τὴν στιγμὴν ὅμως ταύτην δὲν εἶχε τὸν νοῦν τῆς εἰς τὴν ἀνθηρὰν κόρην, ἥτις ὀλίγον μακρὰν συνέλεγε κογχύλια ἐκ τοῦ αἰγιαλοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν Ἡρινναν, τὴν νεαρὰν ποιήτριαν, τῆς ὁποίας ἡ ὄψις τόσον τὴν συνεκίνησε καὶ τὴν κατέπληξε σήμερον τὸ πρωῒ, διότι ἡ Σαπφῶ ὑπώπτευσεν ὡς θανατηφόρον τὸ ψυχικὸν τῆς ἀτυχὸς κόρης πάθος.

Εἰς τοιαύτας θλιβερὰς βεβυθισμένη σκέψεις διεκώπη ὑπὸ τῆς Ἀτθίδος, προσελθούσης ἐλαφρῶς, ὅπως δείξῃ εἰς τὴν διδασκάλισσαν σπάνιά τινα λιθάρια.

„Δέν Σοι φαίνεται περίεργον, Ἀτθίς μου — εἶπεν ἡ Σαπφῶ — ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἐπισκέπτομαι τακτικῶς αὐτὴν ἐδῶ τὴν θέσιν καὶ πάντοτε εὐρίσκω ἀναψυχὴν καὶ ἐμπνευσιν; Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇς ὅποιον θελήγητρον εἶνε δι' ἐμὲ ἡ θεὰ τοῦ ἀπεράντου πελάγους, ὅπερ τόσον ἥσυχον καὶ τόσον φοβερόν εἶνε ἐνίοτε, καὶ πόσον μὲ θέλγει ἡ θεὰ τῶν ἀεικινήτων κυμάτων, τῶν ὁποίων ἄγνωστος εἶνε εἰς ἡμᾶς ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ὅταν καθίσω ἐδῶ καὶ ἀφεθῶ εἰς τὰς συνήθεις ὄνειροπολήσεις μου, δὲν παρέρχεται

ΕΙΡΗΝΗ.

Εἰκὼν ὑπὸ Γαβριὴλ Μάξ.

πολλή ὥρα, καὶ ἀκούω τὸν ψιθυρισμὸν τῶν Νηρηΐδων καὶ τοὺς θωπευτικούς τῶν Τριτωνίων λόγους, καὶ βαθμηδὸν γίνεταί ἐναργεσττέρα ἡ συνομιλία των, θειοτέρα καὶ τελειοτέρα τῆς ἐν τῷ ἀτελεῖ ἡμῶν κόσμῳ, καὶ κρατῶ τοὺς λόγους των εἰς τὴν μνήμην μου, καὶ ὅταν γράφω κανὲν ἐρωτικὸν ποίημα, τοὺς μεταχειρίζομαι, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι εὐρίσκουσι τὴν ποιήσιν μου οὐρανίαν καὶ θείαν καὶ οὐχὶ ἀνθρωπίνην. Κατόπιν πάλιν βλέπω τὰ ἀνάκτορα τοῦ Ποσειδῶνος, ἐκτισμένα ἐν τῷ βυθῷ τῆς θαλάσσης ἐκ κρυστάλλου, καὶ παρατηρῶ πῶς κύκλω αὐτῶν οἱ ἰχθύς καὶ τὰ θαλάσσια τέρατα πλησιάζοντα προσπαθοῦσι νὰ διῶδωσιν ἐκ περιεργείας τὰ ἔνδον, καὶ διὰ τῶν διαφανῶν τοιχωμάτων διαβλέπω, πῶς οἱ θαλάσσιοι Θεοὶ σπεύδουσιν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ ἄρχηγού των, καὶ ἀκούω τὰς φιλόφρονας προσαγορεύσεις των καὶ ἀκροῶμαι κατόπιν τὴν βαρύηχον ὁμιλίαν τοῦ ἐνοσίχθονος, πῶς κινεῖ τὴν τρίαίναν του καὶ πόσον αὐστηρῶς διατάσσει. Καὶ παρ' αὐτὸν κἀθηται ἡ ἡμέρος Ἀμφιτρίτη, ἣτις σείει ἐπιχαρίτως τοὺς ξάνθους πλοκάμους τῆς καὶ ἐπινεύει πρὸς τοὺς ξένους τῆς διὰ τῶν γλαυκῶν ὀμμάτων τῆς καὶ παροτρύνει τὰς νεαρωτέρας τοῦ Νηρέως θυγατέρας νὰ ᾤσιν εὐθυμοὶ καὶ νὰ ροφῶσι προθύμως τὴν κύλικα τοῦ νέκταρος. Καὶ εἶνε λελυμένη ἡ κόμη τῶν ἐρατεινῶν παρθένων καὶ φύκη ἀποτελοῦσι τὰ ἐνδύματά των, καὶ ὑπ' αὐτὰ στίλβει τὸ σῶμά των ὡς λευκότερον ἤλεκτρον. Ὅλα αὐτὰ τὰ βλέπω ἔδῳ, καὶ ἐὰν δὲν εἶχον αὐτὴν τὴν θέσιν δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ κάμνω τὰ ποιήματά μου, διότι κατ' οἶκον μόνον νὰ γράφω ἡμιπορῶ. Ἐκεῖ μὲ πιέζει ἡ θερμότης καὶ ὁ ἥλιακός καύσων καὶ μόλις δύναμαι ν' ἀναπνεύσω ἀπὸ τῶν πεφυρακτωμένων τοῦ οἰκοδομήματος λίθων ἐκπέμπεται πνιγηρὰ τις πνοή, ἡ ὁποία μᾶς ἀναγκάζει νὰ παύωμεν πᾶσαν σκέψιν, καὶ πᾶσα ἐργασία ἀποβαίνει ἀδύνατος. Ἀλλ' ἔδῳ ἀερίζεται τὸ θερμόν μου μέτωπον ὑπὸ τῆς θαλασσίας αὔρας, καὶ ἐλαφρύνεται τὸ βάρος τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἐλευθεροῦται ἡ δεσμία καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ψυχὴ μου, καὶ ἐφ' ὅσον προχωρεῖ ἡ ἐσπέρα, ἐπὶ τοσοῦτον ταχύτερον συσσωρεύονται αἱ ἰδέαι ἐν τῇ κεφαλῇ μου καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἀντίληψις ἐνδυναμοῦται. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τελειόνα κατὰ νοῦν ὁλόκληρον πολλάκις ποίημα καὶ κατόπιν σπεύδω εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου γράφω αὐτὸ εἰς στίχους ὑπὸ τὸ γλυκὺ τῆς λυχνίας μου φέγγος.

Ταῦτα λέγουσα ἔλαβε διὰ τῆς χειρὸς τὴν Ἀτθίδα, ἣτις ἐκάθισε πλησίον τῆς Σαπφούς ἐπὶ τοῦ βράχου.

„Γνωρίζεις, Σαπφώ μου — εἶπεν ἡ Ἀτθίς ἐρυθριῶσα — ὅτι ἡ μήτηρ μου ἔχει παρὰ τὴν λεωφόρον τῆς Μεθύμνης μικρὰν ἔπαυλιν, ὅπου συνήθως μένομεν ἐπὶ τινα χρόνον κατὰ τὸ θέρος. Καὶ ἐφέτος λοιπὸν ἐπήγαμεν ἐκεῖ. Κατὰ τινα λίαν θερμὴν ἡμέραν, περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἐξῆλθον εἰς τὸ παρακείμενον γνωστόν Σοι ἄλλος τῆς Ἀρτέμιδος, διὰ ν' ἀπολαύσω τὴν διαρκὴ ἐκεῖ δρόσον· ἀλλ' εἶχον, φαίνεται, τόσον ἤδη καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ καύσωνος, ὥστε εὐθύς, ἅμα ἐφθασα ἐκεῖ, ἔπεσα ἐπὶ τῆς δροσερας χλόης καὶ ἀμέσως ἀπεκοιμήθην. Δὲν θὰ ἐκοιμήθην ὅμως πολλὴν ἤδη ὥραν, ὅτε μ' ἐξύπνισε θόρυβός τις, καὶ ὅταν ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἴστατο πλησίον μου νεανίας τις, ὅστις διὰ τῆς ράβδου τοῦ κατέθραυσε τὴν κεφαλὴν φαρμακεροῦ ὕφους, ὀλίγον μακρὰν τοῦ βραχίονός μου κοιτομένου. Ἐξεφώνησα μὲ ὅλην τὴν δύναμίν μου καὶ ἀνεπήδησα καὶ ἐπειδὴ ἐφαινόμην πολὺ τρομαγμένη, μ' ἐπῆρεν ὁ νεανίας ἀπὸ τῆς χειρὸς καὶ μ' ὠδήγησεν εἰς τὴν ἔπαυλιν. Ὤνομάζετο Λάριχος καὶ ἦτον ὁ ἀδελφὸς τῆς προσφιλεστάτης μοι Σαπφούς. Ὅταν ἀπεχωρίσθην κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην συνάντησίν μάς μοι ὑπεσχέθη, ὅτι θ' ἀφιερῶσιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἔρωτος μίαν ἀργυρᾶν καρδίαν, ἐὰν ὁ Θεὸς οὗτος ἤθελε τὸν εὐνοήσει. Καὶ ὅταν πάλιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας κατεγινόμεν ἐπὶ τῆς μικρᾶς νομῆς μας ἀμέλγουσα αἶγα, ἔτυχεν νὰ διέλθῃ ἐκεῖθεν ὁ ὠραίος νεανίας καὶ ἀφοῦ μὲ ἠρώτησεν ἂν ἐλησμονήσῃ τὸν προχθεσινὸν τρόπον μου, μ' ἐβοήθησε καὶ ἐφέραμεν ὁμοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τὸ ἀγγεῖον τοῦ γάλακτος καὶ μοι διηγῆθη καθ' ὁδόν, ὅτι εἶδε θαυμαστόν τι ὄνειρον, καθ' ὃ ὁ Ἐρως τῷ ὑπεσχέθη πᾶν καταδύμιον. Τότε τῷ ἔδωκα τὴν χειρὰ μου καὶ τῷ εἶπον, ὅτι καὶ εἰς ἐμὲ ὑπέσχετο ὁ Ἐρως τὴν προστασίαν του καὶ ἂν συμμερίζεται καὶ αὐτὸς τὰ αἰσθημάτων μου, τότε ἡ εὐνοία τοῦ Θεοῦ ἦν δι' ἀμφοτέρους ἐξησφαλισμένη. Καὶ μ' ἐκλίσσε τότε εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ μ' ἔδωκε τὸ πρῶτον φίλημα καὶ μοι ὑπεσχέθη, ὅτι καθ' ἐκάστην θὰ ἔρχεται εἰς τὸ ἄλλος τῆς Ἀρτέμιδος, ὅπου τῷ ὄντι μετ' ὀλίγον ἐμνηστεύθην κατὰ τὴν συναίνεσιν τῶν γονέων μου.“

(ἔπεται συνέχεια.)

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.

Ἡ ἑκατονταετηρίς τοῦ Βύρωνος. — Βύρων καὶ Ἀθῆναι. — Ἀνέκδοτον περὶ Βύρωνος. — Δὲν εἶμαι ἔδῳ! — Γάλλος πρόξενος Ἑλλήν ποιητής. — Τὸ παράπονόν του. — Ἐγκαίνια τοῦ Ζαπείου καὶ Ὀλυμπιακῇ Ἐκθεσὶς. — Τὸ γέρας καὶ τὸ βαδίζειν δι' ἐνὸς ποδός.

Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ 10. Ἰανουαρίου συνεπληρώθη αἰὼν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Βύρωνος. Τὸ ὄνομα τοῦ φιλέλληγος ποιητοῦ νέαν αἰγλήν περιβεβλημένον ἐκ τῶν ἐπὶ τῇ ἀμφιετηρίδι τῆς γεννήσεώς του ἑορτῶν φέρεται ἀνὰ τὰ χεῖλη παντὸς Ἑλλήνος· αἱ καθεύδουσαι ἀναμνήσεις ἀφουπνίζονται. Αἱ Ἀθῆναι, ὥς τόσον θερμῶς ἠγάπησε καὶ τόσον ἐξόχως ἐξύμνησεν ἀνάμνησκονται μεθ' ὑπερφηφάνιας τῆς ἐν αὐταῖς διατριβῆς του.

Ὅτε τὸ πρῶτον ἐπεσκέψατο τὰς Ἀθῆνας, κατώκησεν εἰς τὴν πλησίον τοῦ Μεγάλου Μοναστηρίου οἰκίαν τῆς Ταρσίας Μακρῆς, χήρας τοῦ τελευταίου ἀγγλοῦ ὑποπροξένου· μία τῶν θυγατέρων ταύτης ἐνέπνευσεν εἰς τὸν Βύρωνα τὸ περιπαθεὲς ἐκεῖνο ποίημα τοῦ ὁποίου ἐκάστη στροφή τελευτᾷ διὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐπιδόου:

Ζωή μου σᾶς ἀγαπῶ!

Ὁ Βύρων ἠγάπα τὰς Ἀθῆνας οὐχὶ τόσον διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν ἀξίαν τῶν ἀρχαίων αὐτῆς μνημείων, ὅσον διὰ τὰς ἀναμνήσεις ἐνδόξων ὀνομάτων ἢ γεγονότων ὥς ἀνεκάλουν· δὲν ἐμελέτα τὰ μάρμαρα ὡς ἀρχαιολόγος ἢ ὡς τεχνοκρίτης, ἀλλ' ὡς ποιητής· δὲν ἐκυπτεν ἐπὶ ψυχρῶν ἐπιγραφῶν, οὐδ' ἔμενεν ἀποθαυμάζων τὸ πλαστικὸν κάλλος τῶν Καρυατίδων, ὡς ἐντὸς θαλασσίας κόγχης, ἣν προσαρμόσωμεν εἰς τὸ οὖς ἡμῶν, ἀκούομεν τὰς ὠρυγὰς τῆς τρικυμίας αἰτίνες ἐτάραζαν τὴν θάλασσαν ἐν ἣ εὕρισκετο, ὁ Βύρων ἐν μέσῳ τῶν συντριμμάτων ἐκείνων ἤκουε τὴν βοήν τοῦ παρελθόντος, ἐθεᾶτο τὴν μαγευτικὴν τῶν Παναθηναίων παρέλασιν, συμμετεῖχε τῆς πομπῆς, βαδίζων παρὰ τὸν Περικλέα καὶ τὸν Φειδίαν.

„Ὁ οὐρανός σου εἶνε πάντοτε γλαυκός· ὡς τὸ πάλαι, ἀνεφώνει πρὸς τὰς Ἀθῆνας· ἄγριοι εἶνε οἱ βράχοι σου καὶ τὰ ἄλση σου δροσερά· Εἶνε χλοεραὶ αἱ πεδιάδες σου καὶ